

виконавче провадження може бути зупинено, чого не передбачає КАС України.

Суд апеляційної чи касаційної інстанції, ухвалюючи нове судове рішення, яким закриває провадження у справі, залишає позовну заяву без розгляду або відмовляє у задоволенні адміністративного позову чи задовольняє позовні вимоги у меншому розмірі, повинен зобов'язати позивача повернути відповідачеві безпідставно стягнене з нього за скасованим судовим рішенням або визначити інший спосіб і порядок здійснення повороту виконання.

Якщо питання про поворот виконання судового рішення помилково не було вирішено судом апеляційної чи касаційної інстанції, заява відповідача про поворот виконання розглядається адміністративним судом, у якому знаходиться справа. Заяву про поворот виконання може бути подано протягом одного року з дня виникнення підстав для повороту виконання.

Чорномаз О. Б.

*Львівський державний університет внутрішніх справ,
доцент кафедри конституційного, адміністративного права та
адміністративного процесу, кандидат юридичних наук*

ДЖЕРЕЛА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Новітній етап розвитку української науки адміністративного права безпосередньо пов'язаний з утворенням у 1991 р. незалежної Української держави, побудованої на принципах суверенітету і демократії. Україна, яка прагне стати правовою державою, визнає носієм суверенітету і єдиним джерелом влади народ, а державна влада здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, принципів верховенства права та законності. Зазначений період розвитку адміністративного права в Україні характеризується тим, що теоретичні розробки вчених, як ніколи раніше, безпосередньо пов'язуються з практичними і перспективними завданнями, що вирішують органи виконавчої влади. З одного боку, це виконання завдань відповідних органів, а з іншого – оновлення самого законодавства України, оскільки воно неповно, а часто-густо й суперечливо регулює відповідні суспільні відносини (Авер'янов В. Б. Адміністративне право України. Академічний курс : Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Видавництво «Юридична думка», 2004. – 44 с).

Метою адміністративної реформи є поетапне створення такої системи державного управління, що забезпечить становлення України згідно Конституції України як демократичної, соціальної, правової держави, а також формування системи державного управління, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде слу-

жіння народів, національним інтересам (Горбатенко В. Конституційні засади проведення адміністративної реформи в Україні та удосконалення системи органів виконавчої влади [Електронний ресурс] / В. Горбатенко. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/0/41>).

Цьому сприяли два вирішальні фактори: по-перше, утворення Президентом України у 1997 р. Державної комісії з проведення в Україні адміністративної реформи і, головне, покладення на цю комісію завдання підготовки Концепції адміністративної реформи; по-друге – прийняття в тому ж році Кабінетом Міністрів України рішення про створення Робочої групи, якій доручалися підготовка Концепції реформи адміністративного права України і розробка проекту Адміністративного кодексу України. Не можна не відзначити, що обидві ці події не мали аналогів в історії нашої країни. Особливо ж неординарним, і не тільки, мабуть, для нашої країни, слід вважати урядове рішення щодо розробки Концепції реформи адміністративного права. Це, дійсно, надзвичайно рідкісний випадок, коли держава офіційно ставить завдання щодо концептуального забезпечення реформування цілої галузі національного права, причому галузі фундаментальної, профільної. Відповідно до цього завдання в 1998 р. проект Концепції був підготовлений, у 2000 р. – переданий до парламенту, а в 2001 р. – розглянутий Комітетом з питань правової політики Верховної Ради України.

Одним із напрямів адміністративної реформи є створення нової, кодифікованої правової бази.

У країнах Європейського Союзу до основних джерел адміністративного права відносять три кодекси: 1) адміністративно-процедурний, що врегульовує суспільні відносини між публічною адміністрацією та об'єктами публічного управління; 2) кодекс про адміністративні проступки; 3) кодекс адміністративного судочинства (Олефір В. І. Перехідний стан основних джерел адміністративного права в Україні : [Електронний ресурс] / В. І.Олефір, В. В. Галуцько. – Режим доступу : <http://www.law-property.in.ua/>). Ця тріада забезпечує комплексне публічне забезпечення прав і свобод людини та громадянина на всіх етапах взаємодії з публічною адміністрацією: під час звернення фізичних і юридичних осіб до публічної адміністрації за наданням сервісних адміністративних послуг; притягнення винних у порушенні прав, свобод людини і громадянина, нормального функціонування громадянського суспільства і держави до адміністративної відповідальності; захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень у системі адміністративного судочинства.

На сьогоднішній день в Україні діє Кодекс України про адміністративні правопорушення, який був прийнятий 7 грудня 1884 р. Кодекс складається з 33 глав. Звісно, що до нього було прийнято багато змін. Він ви-

магає вже не доповнень, а заміни на концептуально новий, який має бути системно побудований на новій конституційно-правовій базі.

Іншим законодавчим актом, який регулює суспільні відносини є Кодекс адміністративного судочинства України, який майже повністю відповідає вимогам правової демократичної держави, але побудована на його основі система адміністративного судочинства продовжує переживати період динамічного (і небезболісного) становлення щодо практичного забезпечення адміністративно-процесуальної охорони прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень (Воюцька О., Каплій О. Сучасний стан основних джерел адміністративного права. Новітні наукові дослідження держави і права // Відокремлений структурний підрозділ «Миколаївський комплекс національного університету «Одеська юридична академія» – 2012 – С. 489-493).

20 травня 2010 року Верховною радою України прийнято Закон «Про державну програму економічного і соціального розвитку України на 2010 рік», яким визначено цілі (підвищення довіри до органів виконавчої влади) та очікувані результати реформування, зокрема – залучення громадян до формування та реалізації державної політики, сприяння впровадженню технологій демократичного врядування; забезпечення відкритості та прозорості діяльності органів виконавчої влади, запровадження державної комунікативної політики; спрощення та підвищення якості надання адміністративних послуг; зниження рівня корупції.

В частині адміністративного реформування Закон, вибудовуючи правову базу для реформування, закріпив зобов'язання щодо розроблення впродовж 2010 року низки проектів нормативно-правових актів, серед яких, зокрема, Проект Адміністративно-процедурного кодексу України та Закону України про адміністративні послуги (Воюцька О., Каплій О. Сучасний стан основних джерел адміністративного права. Новітні наукові дослідження держави і права // Відокремлений структурний підрозділ «Миколаївський комплекс національного університету «Одеська юридична академія» – 2012 – С. 489-493).

Що стосується Проекту Адміністративно-процедурного Кодексу, то наприкінці травня 2011 року він був ухвалений для подання до парламенту урядом України, але, нажаль, до Верховної Ради від уряду так і не надійшов.

Розробка проекту Адміністративно-процедурного кодексу, спрямована на реалізацію однієї з найважливіших гарантій забезпечення прав і законних інтересів осіб у відносинах із державою та її органами – чітку регламентацію процедурного аспекту відносин особи і влади. Це питання є особливо актуальним для України, оскільки досі більшість процедурних елементів відносин органів влади з громадянами або не регулюються законодавством взагалі, або ж регулюються підзаконними нормативно-правовими актами.

Незважаючи на наведене, прийняття Адміністративно-процедурного кодексу, видається реальною, хоч і не надто близькою перспективою в Україні (Школик А. М. Предмет правового регулювання адміністративно-процедурного кодексу / А. М. Школик // Вісник – Львів. – 2010. – № 50. – С. 147-152.) Отже, на сучасному етапі правотворення в Україні доцільним вбачається завершення чергового етапу кодифікації адміністративно-деліктного та адміністративно-процедурного законодавства.

Козачук Д. А.

*Національного університету «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного та фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ ТА ФОРМИ ЗАОХОЧУВАЛЬНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР ВНУТРІШНЬОГО СПРЯМУВАННЯ

Вагома роль заохочувальних адміністративних процедур у різних сферах державного управління продиктована необхідністю стимулювання найкращих досягнень та суспільно-корисних діянь не тільки серед державних службовців, але й серед інших суб'єктів адміністративно-правових відносин. Крім того, варто зазначити, що суб'єктами заохочувальних адміністративних процедур можуть бути і колективи людей, як організаційно оформлені (юридичні особи), так і не оформлені (які представляють частину кадрового штату певного організаційно оформленого суб'єкта), а також іноземці та особи без громадянства.

Механізм застосування заходів заохочення до публічних службовців являє собою систему регламентованих правом стимулюючих засобів, організованих у послідовному, логічно вибудованому порядку, які впливають на інтереси й потреби публічного службовця з метою спонукання його до публічно-активної поведінки, включаючи підстави й умови застосування цих заходів. Оскільки механізм застосування заходів заохочення до публічних службовців орієнтований у своїй сутності на застосування заходів заохочення і характеризується позитивними моментами з морально-психологічної сторони, таке регулювання, спрямоване на найбільш всебічний розвиток професійних якостей особистості кожного публічного службовця, пов'язане із самостійною, ініціативною діяльністю, службовою активністю.

На сьогоднішній день є відсутнім єдиний закон, яким визначалися би види заохочень і порядок їх застосування щодо всіх публічних службовців. Окремими законами встановлено заохочення для державних службовців військової служби, служби в правоохоронних, митних, податкових та інших державних органах.